

Svar på Faysal Abdis och 38 andra ledamöters motion om att utveckla biblioteken i Vanda

EL-H/MV/HN/NJ/KW

Faysal Abdi och 38 andra ledamöter har lämnat in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Att utveckla biblioteken i Vanda

Biblioteken i Vanda tillhandahåller sina kunder sakkunnigtjänster, utrymmen och möjlighet att använda Internet, kontorsprogram och databaser. Tjänsterna omfattar också informationssökning och undervisning i grunderna i datateknik samt olika evenemang för alla åldrar. Kunder skriver också ut olika slags dokument.

Enligt lagen har de allmänna biblioteken i uppgift att ”främja befolkningens lika möjligheter till bildning, litterära och konstnärliga intressen, fortlöpande utveckling av kunskaper och färdigheter samt medborgerliga färdigheter, internationalisering och till livslångt lärande.

Jag föreslår att

- Man utreder om biblioteken har tillräckligt med personal och gör en utökning av personalresurserna efter behov.
- Datorutrustningen på Vandas bibliotek uppdateras till dagens nivå och biblioteken förses med dokumentförstörare.
- Utredningen bör göras i samarbete med personalen.

Vandas bibliotek:

- Håkansböle bibliotek
- Sandkulla bibliotek
- Bokbussen
- Björkby bibliotek
- Lumos bibliotek
- Västerkulla bibliotek
- Mårtensdals bibliotek
- Myrbacka bibliotek
- Points bibliotek
- Hasselbackens bibliotek
- Dickursby bibliotek”

Stadsfullmäktige 12.12.2016 § 25

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända det till stadsstyrelsen för beredning.”

Bildningsväsendets verksamhetsområde konstaterar som sitt svar följande:

Kunniga Vandabor är grunden för allt näringsliv, för sysselsättning och välfärd. Biblioteket deltar aktivt som partner i de nya läroplanerna för småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och gymnasiet. Vandas tio bibliotek, två biblioteksbilar och omfattande nätservice erbjuder alla skolelever, studerande och andra befolkningsgrupper oberoende av ålder, språkkunskaper eller utbildningsnivå, hjälp, verktyg och olika innehåll som stöd för den multimodala läsfärdigheten, vilken är den viktigaste färdigheten i informationssamhället.

Riksdagen har 20.12.2016 godkänt regeringens proposition till ny bibliotekslag RP 238/2016. Lagen är avsedd att träda i kraft 1.1.2017. Den nya lagen om allmänna bibliotek (6§) föreskriver följande om det allmänna bibliotekets uppgift:

Ett allmänt bibliotek har till uppgift att:

- 1) erbjuda tillgång till material, information och kulturellt innehåll,
- 2) tillhandahålla en mångsidig och tidsenlig samling,
- 3) främja läsning och litteratur,
- 4) tillhandahålla informationstjänster, handledning och stöd vid inhämtning och användning av information och för att främja en mångsidig läskunnighet,
- 5) erbjuda lokaler för lärande, fritidsintressen, arbete och medborgarverksamhet,
- 6) främja en samhällelig och kulturell dialog.

Ett allmänt bibliotek kan utöver de uppgifter som nämns i 1 mom. också ha riksomfattande utvecklingsuppdrag, regionala utvecklingsuppdrag och särskilda uppgifter.

För att ett allmänt bibliotek ska kunna sköta de uppgifter som avses i 1 mom. ska det ha ändamålsenliga lokaler, modern utrustning samt en tillräcklig och kunnig personal.

Vanda stadsbiblioteks tio verksamhetssällen har mycket omfattande öppettider för allmänheten. Dessutom har biblioteksbilen betjäning på närmare hundra hållplatser. Points bibliotek har öppet varje dag kl. 07.00–22:00 under hela året. Dickursby bibliotek har också öppet sju dagar i veckan under skolornas verksamhetstid. De största biblioteken öppnar för allmänheten under vardagar kl. 8.00 och har öppet till klockan åtta på kvällen.

Biblioteken i Vanda har dagligen omkring 6000–7000 besökare, dvs. sammanlagt cirka två miljoner per år. En betydande del av besökarna utgörs av barn. Biblioteken har redan tidigare gjort en bedömning av anskaffningen av apparater för dokumentförstöring och konstaterat att dessa, på grund av det stora antalet besökare, bör vara effektiva och avsedda för professionellt bruk. Baksidan med att de är effektiva apparater är att de samtidigt är mycket farliga när det finns inom räckhåll för småbarn. Möjligheten till ofog kan inte heller uteslutas. Eftersom det är förknippat med betydande risker att erbjuda dokumentförstörare till kunder, som dock inte är en tjänst som förutsätts i lag, har man låtit bli att skaffa dessa.

Vid alla bibliotek, oberoende av storlek, står utrymmen gratis till förfogande för allmänheten, för arbete och studier, antingen individuellt eller i grupp. Biblioteken har sammanlagt omkring 150 datorer för kundernas bruk. Alla datorer har internetuppkoppling och är försedda med de viktigaste kontorsprogrammen, som textbehandlings- och kalkyleringsprogram. Vid samtliga bibliotek kan man skriva ut och kopiera dokument. De flesta bibliotek har också datorer och apparater med programvara, som är avsedda för skanning och digitalisering av annat material samt behandling av bilder, ljud och videor. Dessa står gratis till förfogande. Användarna får alltid, om de så önskar, handledning i hur de olika apparaterna används.

De datorer som står till kundernas förfogande har valts ut, anskaffats och upprätthålls av stadens IT-administration. Biblioteket har ingen separat budget för att anskaffa kunddatorer och det är IT-administrationen som utvecklar apparaterna i fråga utgående från en arbetsfördelning av verksamhetsområdena. Både biblioteket och de som använder apparaterna är i huvudsak nöjda med apparaterna och programvaran, liksom med antalet apparater.

Vid biblioteken ges handledning, ordnas kurser och hålls andra evenemang, genom vilka man strävar efter att vägleda var och en av deltagarna i användningen av informations- och kommunikationsteknik, på så vis att deras beredskap och förmåga att ta till sig nya saker beaktas. Dylika evenemang ordnas, förutom för olika befolkningsgrupper, även för företagare och företag med tanke på behoven inom affärsverksamheten. Stadsbiblioteket har en särskild pedagogisk enhet för planeringen och utvecklingen av denna typ av handledningar.

Vanda stadsbibliotek verkar i enlighet med den budget som fullmäktige fattat beslut om. Vanda stad använder omkring 40 euro per invånare till biblioteksverksamhet. Medeltalet för kommunerna i hela landet är 58 euro/invånare, Helsingfors använder 50 % mer pengar på sitt bibliotek jämfört med Vanda (61 euro/invånare), Esbo närmare 100 % (79 euro/invånare). Personalkostnaderna utgör den största enskilda utgiftsposten för biblioteken.

Vanda stadsbiblioteks anslag per invånare hör till de lägsta i landet, men tack vare en tät stadsstruktur, samarbetet Helmet-bibliotekens emellan, bibliotekets nya ledarskapssystem och de digitaliserade processerna har både de anställdas och användarnas tillfredsställelse med biblioteket förbättrats flera år i rad.

Enligt den enkät om kommunal service (Kapa) 2016 som nyligen blivit klar är Vandaborna, av stadens alla tjänster, näst efter dricksvatten av bra kvalitet mest nöjda med sitt stadsbibliotek. Deras tillfredsställelse med bibliotekets verksamhet har också ökat sedan den föregående enkäten gjordes år 2012.

Enligt arbetshälsoenkäten Kommun10 som utfördes riktad till personalen under hösten har personalen vid biblioteket ingen särskild upplevelse av någon större stress i arbetet, bristande förmåga att hantera arbetssituationen eller ökad arbetsmängd. Upplevelsen av att det skulle förekomma mycket arbetsstress men att förmågan att hantera arbetssituationen skulle vara ringa är mindre omfattande i biblioteket: inom biblioteket har 7,5 % av svararna denna upplevelse, vid bildningsväsendet 14,1 %, i hela Vanda 17,6 % och i kommunerna i undersökningen Kommun10 22,3 %.

Som svar på motionen konstaterar vi att:

- Personalens tillräcklighet har också bedömts av de anställda själva genom undersökningen Kommun10.
- Med bibliotekets nuvarande personal kan man producera tjänster av det slag som för tillfället produceras. Om man vill inverka på servicenivån genom personalmängden förutsätter det, förutom att det anslag som reserveras för personalkostnader höjs, också en syn på vad som man förväntar sig av stadsbiblioteket. Ett årsverke med bikostnader kostar omkring 50 000 euro per år för arbetsgivaren.
- Stadsbiblioteket och stadens IT-administration för en fortgående dialog om antalet apparater avsedda för kunderna och dessas kvalitet. Tillsvidare har förnyelse- och uppdateringstakten på nuvarande nivå upplevts som tillräcklig.
- Dokumentförstörare kan inte anskaffas till biblioteken till följd av frågor om säkerhet och ansvar.

Stadsstyrelsen 6.2.2017 § 21

Förslag framlagt av biträdande stadsdirektören för bildningsväsendets verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar

- a) ge Faysal Abdi och de 38 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 6.3.2017 § 13

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

– den undertecknade fullmäktigemotionen

Anvisningar för sökande av ändring: 4.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Mikko Vainio, direktör för biblioteksservicen, tfn 040 776 2495; [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)